

*Juridiskā komiteja
Priekšsēdētājs*

12.12.2018

Jerzy Buzek
Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas
priekšsēdētājam
BRISELĒ

Temats: Atzinums par visaptverošu Eiropas rūpniecības politiku attiecībā uz mākslīgo intelektu un robotiku (2018/2088(INI))

Godātais priekšsēdētāj!

Saistībā ar minēto procedūru Juridiskajai komitejai, kuras priekšsēdētājs esmu, tika lūgts sniegt atzinumu Jūsu vadītajai komitejai. *Mady Delvaux* tika iecelta par referenti atzinuma sagatavošanai. Komiteja 2018. gada 20. novembra sanāksmē nolēma atzinumu nosūtīt vēstules veidā.

Saskaņā ar vienošanos, kas panākta par asociācijas izveidi saskaņā ar Reglamenta 54. pantu, Juridiskajai komitejai ir ekskluzīva kompetence jautājumos, kas saistīti ar atbildību un intelektuālā īpašuma tiesībām, un tai ir kopīga kompetence jautājumos, kas saistīti ar tehnoloģijās iegultajām vērtībām ("ētiski pēc būtības").

Juridiskā komiteja izskatīja šo jautājumu 2018. gada 6. decembra sanāksmē, un pēc viedokļu apmaiņas starp koordinatoriem, izmantojot rakstisko procedūru, 2018. gada 10. decembra sanāksmē tika pieņemts pievienotais atzinums. Šajā sanāksmē¹ tā nolēma aicināt atbildīgo Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut turpmāk minētos ierosinājumus.

¹ Galīgajā balsošanā piedalījās: *Pavel Svoboda* (priekšsēdētājs), *Jean-Marie Cavada*, (priekšsēdētāja vietnieks), *Mady Delvaux* (priekšsēdētāja vietniece un atzinuma sagatavotāja), *Joëlle Bergeron*, *Kostas Chrysogonos*, *Sergio Gaetano Cofferati*, *Mary Honeyball*, *Sajjad Karim*, *Sylvia-Yvonne Kaufmann*, *António Marinho e Pinto*, *Julia Reda*, *Evelyn Regner*, *Axel Voss*, *Tiemo Wölken*, *Francis Zammit Dimech*, *Tadeusz Zwiefka*, *Kosma Złotowski*, *Luis de Grandes Pascual*.

Ar cieņu

Pavel Svoboda

IEROSINĀJUMI

- A. tā kā 2017. gada 16. februāra rezolūcijā ar ieteikumiem Komisijai par Civiltiesību noteikumiem attiecībā uz robotiku (2015/2013 (INL)) Parlaments aicināja Komisiju ierosināt saskaņotu tiesisko regulējumu robotikas, tostarp autonomu sistēmu un viedu autonomu robotu, izstrādei,
1. mudina pievērst lielu uzmanību produktu drošumam, lai garantētu patērētāju aizsardzību un uzticēšanos MI un robotikai;
 2. uzsver, ka, izstrādājot MI, ir svarīgi gādāt par cilvēka vajadzībām atbilstošu dizainu, lai nodrošinātu tādu lēmumu pieņemšanas procesa atbildību un pārskatatbildību, kurus pieņēmušas mašīnas;
 3. uzsver, ka politikas satvars jāveido tā, lai veicinātu visu veidu MI izstrādi un ne tikai mašīnu dziļās mācīšanās sistēmas, kurām ir nepieciešami milzīgi dati;
 4. uzsver, ka datu izmantošana veselības nozarē ir rūpīgi un ētiski jāuzrauga un nekādā veidā nedrīkst kavēt piekļuvi sociālajai aizsardzībai vai apdrošināšanai;
 5. uzskata — ja MI izmanto implantētās medicīnas ierīcēs, attiecīgajai personai vajadzētu būt tiesībām pārbaudīt un pārveidot ierīcē izmantoto avota kodu;
 6. atgādina, ka ir svarīgi garantēt kvalitatīvu datu pieejamību, lai nodrošinātu īstu konkurētspēju mākslīgā intelekta jomā, un aicina valsts iestādes paredzēt veidus datu iegūšanai, apmaiņai un pārvaldībai, padarot tos par kopēju labumu atvērto datu veidā;
 7. atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu izveidot ekspertu grupu atbildības un jauno tehnoloģiju jautājumos, lai Eiropas Savienībai nodrošinātu zināšanas par to, vai Produktatbildības direktīva ir piemērojama tradicionālajiem produktiem, jaunām tehnoloģijām un jaunām sabiedrības problēmām (Direktīvas par produktu atbildību izveide), un palīdzētu ES izstrādāt principus, kurus var izmantot kā vadlīnijas ES un valstu līmenī piemērojamo tiesību aktu iespējamai pielāgošanai jaunajām tehnoloģijām (jauno tehnoloģiju izveide);
 8. tomēr pauž nožēlu par to, ka šā sasaukuma laikā netika iesniegts neviens tiesību akta priekšlikums, tādējādi kavējot atbildības noteikumu aktualizēšanu ES līmenī un apdraudot ES juridisko noteiktību šajā jomā gan no tirgotāju, gan patērētāju viedokļa;
 9. norāda uz Starptautiskās Standartizācijas organizācijas (SSO) darbu MI jomā un mudina dalībvalstis saskaņot savus dalībniekus SSO, lai pēc iespējas labāk aizsargātu Eiropas vērtības un intereses standartu izstrādē;
 10. atgādina par iepriekš minēto 2018. gada 16. februāra rezolūciju, kurā tas norādīja, ka nav tādu tiesību normu, kas būtu īpaši piemērojamas robotikai, bet ka spēkā esošie juridiskie režīmi un doktrīnas var viegli tikt piemēroti robotikai, lai gan daži aspekti, šķiet, prasa īpašu uzmanību; atkārtoti izsaka šajā rezolūcijā pausto aicinājumu Komisijai atbalstīt horizontālu un tehnoloģiski neitrālu pieeju intelektuālajam īpašumam, kas piemērojama dažādās nozarēs, kurās var nodarbināt robotus;

11. šajā sakarībā atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu iestādēm „Norādījumi par dažiem aspektiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu”, bet uzsver nepieciešamību uzraudzīt intelektuālā īpašuma tiesību noteikumu atbilstību un efektivitāti, lai pārvaldītu MI izstrādi; šajā sakarībā uzsver to, cik liela nozīme ir atbilstības pārbaudēm;
12. atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir izveidojusi augsta līmeņa ekspertu grupu mākslīgā intelekta jautājumos, kuras sastāvā ir pārstāvji no akadēmiskajām aprindām, pilsoniskās sabiedrības un nozares, lai sagatavotu MI ētikas pamatnostādnes par tādiem jautājumiem kā godīgums, drošība, pārredzamība, darba nākotne, demokrātija un plašākā mērā arī ietekme uz Pamattiesību hartas piemērošanu, tostarp privātuma un personas datu aizsardzību, cieņu, patērētāju aizsardzību un diskriminācijas nepieļaušanu;
13. gaida kopīgo sanāksmi ar dalībvalstīm, kas paredzēta 2019. gada janvārī pēc ētikas pamatnostādņu projekta publicēšanas 2018. gada beigās, kā tas ir minēts Komisijas 2018. gada 25. aprīļa paziņojumā;
14. uzsver, kāda nozīme varētu būt Parlamentam ar *STOA* darba starpniecību, lai, izstrādājot šīs pamatnostādnes, ņemtu vērā pilsoņu apsvērumus;
15. ņem vērā komisāra vietnieka *Andrus Ansip* 2018. gada decembrī iesniegto koordinēto rīcības plānu par MI;
16. uzsver, ka MI un robotikas izstrādē pašlaik vadošās ir valstis, kas nav ES dalībvalstis, un tādēļ uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt kopēju Eiropas pieeju, lai aizsargātu ES vietu mākslīgā intelekta izstrādē;
17. šajā izpratnē atzinīgi vērtē ES MI alianses izveidi, lai pilnībā mobilizētu dažādu dalībnieku vienības, tostarp uzņēmumus, patērētāju organizācijas, arodbiedrības un citus pilsoniskās sabiedrības struktūru pārstāvjus; norāda, ka šīs plašās ieinteresēto personu platformas mērķis ir papildināt un atbalstīt augsta līmeņa ekspertu grupas MI jautājumos darbu, jo īpaši MI ētikas pamatnostādņu projekta sagatavošanā, un nodrošināt ES konkurētspēju MI jomā, kas strauji attīstās.